

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 483/2013-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. októbra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. Ing. J. S., L., zastúpeného advokátkou JUDr. E. K., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Bratislava I č. k. 10 C 167/2010-254 z 10. mája 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. Ing. J. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. júla 2013 doručená sťažnosť Mgr. Ing. J. S., L. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením

Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) č. k. 10 C 167/2010-254 z 10. mája 2013, ktorou žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo Mgr. Ing. J. S. na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a uznesením Okresného súdu Bratislava I v Bratislave č. k. 10 C 167/2010-254 zo dňa 10. 05. 2013 porušené bolo.

2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava I v Bratislave č. k. 10 C 167/2010-254 zo dňa 10. 05. 2013 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Bratislava I v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Mgr. Ing. J. S. priznáva úhradu trov konania v sume 269,58 €..., ktoré je Okresný súd Bratislava I v Bratislave povinný zaplatiť na účet jeho právnej zástupkyne advokátky JUDr. E. K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Ako vyplynulo z podanej sťažnosti, jej príloh a pripojeného spisu okresného súdu sp. zn. 10 C 167/2010, sťažovateľ je ako žalobca účastníkom konania vedeného pred okresným súdom pod sp. zn. 10 C 167/2010, v ktorom sa domáha proti Slovenskej republike – Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky ako žalovanému (ďalej len „žalovaný“) náhrady škody 689 000 € a ušlého zisku 5 525 423,44 € za nezákonné trestné stíhanie.

Žalovaný podaním doručeným 6. februára 2013 navrhol okresnému súdu, aby vyzval podľa § 141a zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“) sťažovateľa na zloženie preddavku na trovy konania vo výške podľa § 141a ods. 2 OSP.

Okresný súd uznesením č. k. 10 C 167/2010-254 z 10. mája 2013 uložil sťažovateľovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania vo výške 310 721,17 € do 60 dní od právoplatnosti uznesenia. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podmienky na uloženie povinnosti zložiť preddavok podľa § 141a OSP sú splnené – predmetom konania je zaplatenie sumy prevyšujúcej 400-násobok životného minima, žalovaný navrhol zloženie preddavku na trovy konania, sám preddavok zložiť nie je povinný a u sťažovateľa nie sú splnené podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov.

Sťažovateľ sťažnosť na porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 10 C 167/2010-254 z 10. mája 2013 odôvodnil tým, že toto rozhodnutie je svojvoľné, arbitrárne a nezákonné. Žalovanému v konaní nemôžu vzniknúť žiadne trovy, pretože sa sám zastupuje prostredníctvom svojich zamestnancov, a vo veci nie je potrebné vykonať ani znalecké dokazovanie. Návrh žalovaného na zloženie preddavku je šikanóznym, žalovaný zneužíva svoje mocenské postavenie. K zavedeniu ustanovenia § 141a OSP do právneho poriadku došlo až po tom, čo sťažovateľ svoju žalobu podal. Žalovaný pripravil účelovú novelizáciu Občianskeho súdneho poriadku a zmenil tak retroaktívne pravidlá občianskeho súdneho procesu vo svoj prospech a v neprospech sťažovateľa. Okresný súd vydaním uznesenia č. k. 10 C 167/2010-254 z 10. mája 2013 znemožnil sťažovateľovi realizáciu jeho procesných práv, uložením povinnosti zložiť preddavok na trovy konania pod hrozbou zastavenia konania mu odňal možnosť konať pred súdom. Navyše okresný súd nesprávne dospel k záveru o tom, že sťažovateľ nespĺňa podmienky na oslobodenie od súdnych poplatkov. K sťažnosti priložil sťažovateľ kópie rozhodnutí okresného súdu v iných veciach, ktorými bol návrh žalovaného na zloženie preddavku na trovy konania sťažovateľovi zamietnutý (č. k. 22 C 8/2007-270 z 9. novembra 2012, č. k. 22 C 128/06-286 z 15. februára 2012).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ sťažnosťou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením okresného súdu č. k. 10 C 167/2010-254 z 10. mája 2013, ktorým mu bola uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v sume 310 721,17 € do 60 dní od právoplatnosti uznesenia.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo,

ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Jadrom sťažnosti je námietka sťažovateľa, podľa ktorej uznesením okresného súdu došlo k zásahu do jeho základného práva na súdnu ochranu, a to konkrétne do jeho práva na prístup k súdu.

Podľa názoru ústavného súdu je v danom prípade už na prvý pohľad zrejmé, že uznesením okresného súdu č. k. 10 C 167/2010-254 z 10. mája 2013, ktorým bola sťažovateľovi uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania v sume 310 721,17 € do 60 dní od právoplatnosti uznesenia, k zásahu do označeného základného práva dôjsť nemohlo.

Samotné vydanie uznesenia, ale ani nadobudnutie právoplatnosti tohto uznesenia nemá bez ďalšieho za následok stratu prístupu k súdu pre sťažovateľa. K namietaným dôsledkom by totiž mohlo dôjsť až prípadným vydaním uznesenia o zastavení konania v zmysle už uvedeného ustanovenia (zhodne II. ÚS 129/2012, II. ÚS 131/2012, II. ÚS 134/2012, IV. ÚS 112/2013, IV. ÚS 625/2012).

Na rozdiel od uznesenia o povinnosti zložiť preddavok v zmysle § 141a ods. 1 OSP proti uzneseniu o zastavení konania je prípustné odvolanie a vo vzťahu voči prípadnému nepriaznivému potvrdzujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu prichádza do úvahy aj podanie dovolania, ktorého prípustnosť by sa mohla opierať o ustanovenie § 237 písm. f) OSP. Tak v rámci odvolacieho konania, ako aj v rámci dovolacieho konania voči prípadnému uzneseniu okresného súdu o zastavení konania bude mať sťažovateľ možnosť uplatňovať všetky tie zásadné námietky, ktoré sú obsahom sťažnosti podanej ústavnému súdu. Všeobecné súdy preto budú mať možnosť skúmať, či prípadné zastavenie konania pre nezaplatenie preddavku na trovy konania je v danom prípade zlučiteľné s tými základnými právami, porušenie ktorých sťažovateľ namieta.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú napriek tomu, že ústavný súd vníma závažnosť námietok sťažovateľa, a napriek tomu, že neprehliadol skutočnosť, že meritórna argumentácia sťažovateľa v tejto sťažnosti má ústavnoprávne dimenzie.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. októbra 2013